

Vision framtida förskole- och skolorganisation

Utgångspunkten i arbetet med att ta fram en vision för framtida skolorganisation är att forma en samlad och likvärdig förskola och skola för barn och elever i Alingsås kommun. Organisationen behöver utvecklas för att förbättra kvaliteten i verksamheten ur ett barn och elevperspektiv och för att möta de framtida utmaningar som förskola och skola står inför.

Förskola, förskoleklass och fritidshem har genom förtydliganden i läroplanerna de senaste åren fått ett alltmer förtydligt utbildningsuppdrag. Förskolans och skolans kompensatoriska uppdrag har också tydliggjorts och ställer ytterligare krav på förskola och skola. Det är en utmaning att forma en likvärdig utbildning i samtliga förskolor och skolor både vad gäller tillgång till behöriga pedagoger, barn- och elevhälsa samt rektorer. Kompetensförsörjning kommer att vara en av Barn- och ungdomsnämndens största utmaningar, precis som för riket i övrigt. Det kommer att råda fortsatt och ökad brist på behöriga förskollärare, lärare i fritidshem och lärare i grund- och grundsärskola, vilket kräver förändring. Framtidens förskola och skola kommer att behöva bedrivas annorlunda jämfört med traditionell förskole- och skolverksamhet vilket ställer krav på förvaltningen att utveckla nya arbetssätt. För en god personalförsörjning behöver nya och andra yrkeskategorier införas som komplement till de befattningar som finns idag. Ett förvaltningsgemensamt arbete med möjlighet till nya befattningar krävs samtidigt som förändringar måste göras utifrån lokala behov och förutsättningar.

Inre arbete och organisation

Det inre arbetet på respektive förskola och skola behöver utvecklas för att vara än mer förebyggande och främjande. Genom att forma tillgängliga lärmiljöer för alla barn och elever kan undervisningen utvecklas vidare. Det systematiska kvalitetsarbetet behöver utvecklas för att utgöra ett stöd för rektor till ett tydligt ledarskap med fokus på förbättrad kvalitet och ökad måluppfyllelse. Områden som ska följas upp i det systematiska kvalitetsarbetet är bl.a. arbetet med att motverka diskriminering och kränkande behandling och att förbättra elevernas studiero, arbetet med att minska ogiltig frånvaro samt elevernas måluppfyllelse och betyg. Det systematiska kvalitetsarbetet behöver utvecklas på huvudmannanivå samt på respektive förskola och skola utifrån lokala behov och uppdrag samt krav på respektive verksamhetsform. Arbetet ska ses som en del i att utveckla organisation för att stärka styrning och ledning och att ge rektorer en större möjlighet att styra och organisera förskolans och skolans arbete.

I arbetet med att förändra arbetsätt inom förskola och skola och att komplettera med andra befattningar än idag behöver ansvar och innehåll för aktuella befattningar ses över. Till arbetet med att införa nya befattningar kommer också frågorna om effektiv

tidsanvändning och schemaläggning för att nå en optimerad bemanning. Digitaliseringens möjligheter som en del i att utveckla undervisningen och behöver också tas tillvara i arbetet. I förskolan har ett arbete med att organisera förskolan annorlunda och skapa förutsättningar för minskade barngrupper påbörjats. Befattningar, roller och bemanningsoptimering är centrala frågor i arbetet. I grundskolan pågår arbete med att anpassa klassorganisation utifrån elevtal samt elevers och gruppers olika behov. Varierande elevantal ställer krav på organisation och respektive skolas inre organisation behöver utvecklas utifrån lokala behov och förutsättningar. Det innebär att klasserna varierar i sammansättning och antal elever såväl inom en skolenhet som mellan skolenheter. Ett viktigt perspektiv för verksamheten på F-6 skolorna är att organisationen skapar goda samverkansmöjligheter för förskoleklass, fritidshem och grundskola då det bl.a. är en förutsättning för främjande och förebyggande arbete.

För att möta framtidens utmaningar och samtidigt bibehålla och utveckla god kvalitet behöver en förskola ha kapacitet för att ta emot 120-160 barn med möjlighet att organisera i tre-enheter och mindre grupper. En skola för elever F-6 behöver ha kapacitet att ta emot 550 elever för att då skapa en hållbar klassorganisation med personalplanering utifrån behörighetsregler för undervisning. En skola för elever 7-9 behöver ha kapacitet för minst 600 elever för att på ett resurseffektivt sätt kunna leva upp till författningarnas krav på bemanning, undervisning och betygssättning. Möjlighet att forma en hållbar organisation utifrån lärarbehörigheter men också gällande uppdrag för elevhälsa och rektorer bedöms avgörande för att möta framtidens kompetensförsörjningsutmaning.

Lokalkapacitet

Förvaltningen ser behov av långsiktig planering av både ny- och ombyggnation för att nå verksamhetens behov av större enheter, målsättning kapacitet och mer ändamålsenliga lokaler. Flertalet förskolor och skolor har kapacitet för färre barn än det behov som bedöms för att framtidens förskola och skola och ett arbete för att möta behovet stegvis behövs.

Byggnation och lokalförutsättningar ska utgå från ramprogrammen för förskola och skola. Lokaler ska likväl som organisation och förhållningssätt främja tillgängliga lärmiljöer för alla barn och elever. Ramprogrammen för förskola och skola utgår ifrån behovet att skapa större enheter, både för förskola och skola. Förvaltningen arbetar vidare med planering på delområdesnivå utifrån aktuell kapacitet, prognoser och framtagen lokalförsörjningsplan.

I planering av vidare byggnation och utveckling av skolorganisation behöver utöver skolans inre organisation och lokalkapacitet faktorer som barn och elevers geografiska spridning, det fria skolvalet samt elevers resor såväl avseende skolskjuts som resor under skoldagen beaktas.

Sammanfattning

Förvaltningens bedömning är att fortsatt arbete med framtida förskole- och skolorganisation utifrån åtagande i flerårsstrategi 2019-2021 behöver beredas vidare genom ytterligare beräkningar av befintlig kapacitet och aktuella prognoser för förskola och skola inom respektive kommundel. Arbetet behöver göras med ett resurseffektivt förhållningssätt, utifrån Alingsåshems uppdrag och aktuella möjligheter kring om- och nybyggnation av verksamhetslokaler. Arbetet behöver därmed utgå från aktuella lokalförutsättningar med en inriktning mot verksamheten behov av färre och större enheter, för att nå ökad kvalitet och högre måluppfyllelse samt nå en likvärdig förskola och skola och en ökad allsidig social sammansättning. Gemensamt arbete på kommunnivå har initierats för att nå en sammanhållen strategisk lokalplanering, vilket behövs för att skapa en likvärdig förskola och skola för framtiden.